

PREDLOG OSNOVE

za vođenje pregovora i zaključivanje Ugovora između Crne Gore i Republike Češke o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja i sprječavanju izbjegavanja plaćanja poreza na dohodak i na imovinu

I. Ustavni osnov

Ustavni osnov za zaključivanje Ugovora između Crne Gore i Republike Češke o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja i sprječavanju izbjegavanja plaćanja poreza na dohodak i na imovinu, sadržan je u članu 15 stavu 1 Ustava Crne Gore, kojim je utvrđeno da Crna Gora, na principima i pravilima međunarodnog prava, saraduje i razvija prijateljske odnose sa drugim državama, regionalnim i međunarodnim organizacijama, kao i članu 100 stavu 1 tačka 4 kojim je Vladi Crne Gore data nadležnost da zaključuje međunarodne ugovore.

II. Ocjena stanja odnosa između Crne Gore i Republike Češke

Crna Gora i Republika Češka imaju kvalitetne političke odnose i sadržajnu bilateralnu saradnju. Republika Češka zvanično je priznala Crnu Goru 12. juna 2006.godine. Diplomatski odnosi između dvije države su uspostavljeni 15. juna 2006. godine. Dvije države uspješno saraduju u okviru NATO struktura, a Češka je od obnove nezavisnosti našoj državi pružala kontinuiranu podršku u kontekstu evropske integracije, kako na političkom tako i na ekspertskom nivou. Republika Češka je otvorila Ambasadu u Podgorici 2017, na čelu sa ambasadorom Karelom Urbanom, a do tada je nerezidentno pokrivala Crnu Goru iz Ambasade u Beogradu.

Kao članica EU, NATO i članica Višegradske grupe, Republika Češka spada u red država koje iskazuju svoju čvrstu opredijeljenost da se nastavi i ubrza evropska i evroatlantska integracija Crne Gore i regiona. Crna Gora i Republika Češka imaju odlične međudržavne odnose i sadržajnu saradnju, posebno u oblasti socijalnog staranja, ekonomije, industrije, odbrane i dr.

U periodu januar-jul 2021.godine robna razmjena iznosila je 22,6 mil. eura, od čega uvoz 14,1 mil. eura, a izvoz 8,5 mil. eura. U 2020. godini robna razmjena iznosila je oko 35 mil. eura, od čega uvoz 23,8 mil. eura, a izvoz 11,5 mil. eura. U 2019. godini robna razmjena sa Republikom Češkom iznosila je 60,9 mil. eura, od čega izvoz 19,7 mil. eura, a uvoz 41,2 mil. eura. U 2018. godini iznosila je 50,8 mil. eura (izvoz 17,4 mil. eura; uvoz 33,4 miliona eura), dok je u 2017.godini iznosila 35,1 miliona eura (izvoz 4,2 miliona eura; uvoz 30,9 mil. eura). Robnu razmjenu Crne Gore i Republike Češke karakteriše konstantan deficit na crnogorskoj strani. U proteklom petogodišnjem periodu najveća razmjena ostvarena je 2019.godini i iznosila je 61 mil. eura. Najznačajnije stavke u izvozu su mineralna goriva i ulja i proizvodi od gvožđa i čelika, a u uvozu vozila, električne mašine i oprema i sredstva za čišćenje.

U periodu januar-jun 2021. godine investicije iz Republike Češke su iznosile 2,4 mil. eura. U 2020.godini investicije iz Republike Češke su iznosile su 4,4 mil. eura. U 2019.godini investicije iz Republike Češke su iznosile 3,3 mil. eura, u 2018. godini iznosile su 4,6 mil. eura, dok su u u 2017. iznosile 4,7 mil. eura.

III. Razlozi zbog kojih se predlaže zaključivanje protokola uz međunarodnog ugovora

Međunarodno iskustvo i praksa pokazali su da je zaključivanje bilateralnih ugovora najefikasniji i najčešći oblik regulisanja problema dvostrukog oporezivanja. Ovo iz razloga što bilateralni ugovori stvaraju povoljan poreski ambijent za međunarodno poslovanje i investiranje i obezbjeđuju efikasan mehanizam za razrješenje problema dvostrukog oporezivanja.

S tim u vezi, Ministarstvo finansija Republike Češke, posredstvom Ambasade u Crnoj Gori, uputilo je Ministarstvu vanjskih poslova Crne Gore Notu kojom se predlaže da se razmotri tekst Nacrta Protokola između Crne Gore i Češke Republike koji bi se zaključio i isti bi predstavljao sastavni dio postojećeg Ugovora između Savjeta Ministara Sjbiye i Crne Gore i Republike Češke o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja u odnosu na poreze na dohodak i na imovinu, koji je potpisan u Pragu 11.novembra 2004.godine.

Imajući u vidu da je od potpisivanja navedenog ugovora Crna Gora postala samostalna država, kao i da je u međuvremenu došlo do izmjene nacionalnih poreskih propisa i OECD modela ugovora, ovo ministarstvo je predložilo zaključivanje novog ugovora, a što je češka strana prihvatila.

Osnovni razlozi za zaključivanje ovog ugovora su:

- eliminisanje dvostrukog oporezivanja dohotka rezidenata Crne Gore i Republike Češke;
- obezbjeđenje fiskalne i pravne sigurnosti kao uslova za unaprijeđenje djelatnosti rezidenata obje države ugovornice;
- osiguranje pozitivnog dejstva poreskih olakšica radi stimulisanja ulaganja rezidenata jedne države ugovornice u drugu državu ugovornicu;
- da dohodak koji pomorski i vazdušni prevoznici Crne Gore ostvare od međunarodnog saobraćaja u Češkoj, ne podliježe oporezivanju u toj zemlji već u Crnoj Gori;
- da se zarade rezidenata Crne Gore na osnovu rada koji se obavlja u Češkoj, mogu oporezovati u toj zemlji samo ako taj rad traje duže od Ugovorom predviđenog vremenskog perioda;
- generalna primjena načela jednakog poreskog tretmana fizičkih i pravnih lica Crne Gore koja obavljaju djelatnost u Češkoj u odnosu na fizička i pravna lica iz Češke koja obavljaju istu djelatnost u Crnoj Gori pod istim ili sličnim uslovima.

IV. Osnovna pitanja o kojima će se voditi pregovori i predlog stavova delegacije Crne Gore

1. Lica na koja se primjenjuje Ugovor

Članom 1. Nacrta Ugovora Republike Češke predlaže se primjena Ugovora na lica koja su rezidenti jedne ili obje države ugovornice, odnosno rezidenti Crne Gore i Republike Češke.

Rezident Češke je lice koje, prema zakonima te republike, u Češkoj ima prebivalište, boravište, uobičajeno mjesto stanovanja ili sjedište uprave i uključuje tu državu.

Rezident Crne Gore je fizičko ili pravno lice koje u Crnoj Gori podliježe oporezivanju po osnovu prebivališta, boravišta, sjedišta uprave ili drugog sličnog kriterijuma.

Navedena rješenja su sadržana u članu 4 Nacrta Ugovora Crne Gore i Republike Češke.

2. Porezi na koje se primjenjuje Ugovor

U članu 2. Nacrta Ugovora Republike Češke taksativno se navode vrste poreza na koje se odnosi ovaj ugovor, a to su: porez na dohodak fizičkih lica, porez na dobit pravnih lica, porez na nepokretnosti.

Vrste poreza u Crnoj Gori na koje treba da se odnosi ovaj ugovor su: porez na dobit pravnih lica, porez na dohodak fizičkih lica i porez na nepokretnosti.

Ovo rješenje je sadržano u članu 2 Nacrta Ugovora Crne Gore.

3. Oporezivanje dohotka od nepokretne imovine

Prema članu 6 Nacrta Ugovora Republike Češke, dohodak koji ostvari rezident države ugovornice od nepokretne imovine (uključujući dohodak od poljoprivrede i šumarstva) koja se nalazi u drugoj državi ugovornici, može se oporezovati u toj drugoj državi.

Ovo rješenje je prihvatljivo za Crnu Goru i sadržano je u članu 6 Nacrta Ugovora Crne Gore.

4. Oporezivanje dobiti preduzeća i stalna jedinica

Prema članu 7 stava 1 Nacrta Ugovora Republike Češke, dobit preduzeća države ugovornice podliježe oporezivanju u drugoj državi ugovornici, samo ako preduzeće u toj drugoj državi ima stalnu jedinicu i to za iznos dobiti koji se pripisuje toj stalnoj jedinici.

Definicija stalne jedinice data je u skladu sa pravilima OECD-a, prema kojem stalna jedinica označava stalno mjesto preko koga preduzeće države ugovornice u potpunosti ili djelimično obavlja poslovanje (član 5 Nacrta Ugovora Republike Češke).

Ovo rješenje je prihvatljivo za Crnu Goru i sadržano u čl. 5 i 7 Nacrta Ugovora Crne Gore.

5. Međunarodni saobraćaj

U članu 8 stav 1 Nacrta Ugovora Republike Češke, predlaže se da se dobit preduzeća države ugovornice od obavljanja međunarodnog vazdušnog i pomorskog saobraćaja oporezuje samo u toj državi ugovornici.

U stavu 2 istog člana, češka strana predlaže rješenje prema kojem se u dobit preduzeća od obavljanja međunarodnog pomorskog i vazdušnog saobraćaja uključuje: dobit od iznajmljivanja brodova i vazduhoplova, kao i dobit od korišćenja, upotrebe ili iznajmljivanja kontejnera, uključujući tegljače i potrebnu opremu za transport kontejnera, ukoliko je ta aktivnost povremeno povezano sa obavljanjem međunarodnog saobraćaja pomorskim brodom ili vazduhoplovom.

Rješenja iz st. 1 i 2 su prihvatljiva za Crnu Goru, i ista su sadržana u novijim ugovorima o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja koje je Crna Gora potpisala kao nezavisna država, kao i u novom OECD modelu.

6. Dividende

Prema članu 10 Nacrta Ugovora Republike Češke, dividende koje isplaćuje kompanija države ugovornice rezidentu druge države ugovornice mogu se oporezovati u toj drugoj državi.

Ovo rješenje je prihvatljivo i sadržano je u članu 10 stav 1 Nacrta Ugovora Crne Gore.

U stavu 2 Nacrta Ugovora Republike Češke, predlaže se da se dividende mogu oporezovati i u državi ugovornici čiji je rezident kompanija koja isplaćuje dividende, u skladu sa zakonima te države. Međutim nijesu navedeni maksimalni iznosi stopa za oporezovanje dividendi, ukoliko je stvarni vlasnik dividendi rezident druge države ugovornice.

U članu 10 stav 2 Nacrta Ugovora Crne Gore, sadržano je rješenje koje glasi:

"Dividende se mogu oporezovati i u državi ugovornici čiji je rezident kompanija koja isplaćuje dividende, u skladu sa zakonima te države, ali ako je stvarni vlasnik dividendi rezident druge države ugovornice, razrezan porez ne može biti veći od:

- a) 5 odsto bruto iznosa dividendi ako je stvarni vlasnik kompanija koja neposredno ima najmanje 10 odsto kapitala kompanije koja isplaćuje dividende;
- b) 10 odsto bruto iznosa dividendi u svim drugim slučajevima."

U toku pregovora Crna Gora će zastupati svoj stav, međutim kao alternativa može se prihvatiti i sledeće rješenje, koje glasi:

"Dividende se mogu oporezovati i u državi ugovornici čiji je rezident kompanija koja isplaćuje dividende, u skladu sa zakonima te države. Međutim, tako razrezani porez ne može biti veći od 10 odsto bruto iznosa dividendi."

7. Kamata

Član 11 stav 1 Nacrta Ugovora Republike Češke predviđa da kamata koja nastaje u državi ugovornici a isplaćuje se rezidentu druge države ugovornice, oporezuje se samo u toj drugoj državi.

Ovo rješenje nije prihvatljivo za Crnu Goru, iz razloga što je u svim dosadašnjim ugovorima o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja koje Crna Gora primjenjuje predviđena mogućnost oporezovanja kamata i u državi ugovornici u kojoj nastaje, a takođe imalo bi i karakter nepovoljnog presedana na kojem bi u budućim pregovorima insistirale i delegacije drugih razvijenih zemalja.

Stoga, u pregovorima treba zastupati rješenje koje glasi:

"Kamata se može oporezovati i u državi ugovornici u kojoj nastaje, u skladu sa zakonima te države, ali ako je stvarni vlasnik kamate rezident druge države ugovornice razrezan porez ne može biti veći od 10 odsto bruto iznosa kamata."

Ovo rješenje je sadržano u članu 11 Nacrta Ugovora Crne Gore.

8. Autorske naknade

Shodno članu 12 Nacrta Ugovora Republike Češke, autorske naknade koje nastaju u državi ugovornici, a isplaćuju se rezidentu druge države ugovornice, mogu se oporezovati u toj drugoj državi.

Ovo rješenje je prihvatljivo za Crnu Goru i sadržano u članu 12 stav 1 Nacrta Ugovora Crne Gore.

U stavu 2 istog člana, češka strana predlaže da se autorske naknade mogu oporezovati i u državi ugovornici u kojoj nastaju, u skladu sa zakonima te države. Međutim, nije naveden maksimalni iznos stope za oporezovanje autorskih naknada, ukoliko je stvarni vlasnik kamate rezident druge države ugovornice.

U članu 12 stav 2 Nacrta Ugovora Crne Gore, sadržano je rješenje koje glasi:

"Autorske naknade se mogu oporezovati i u državi u kojoj nastaju u skladu sa zakonima te države, ali ako je stvarni vlasnik autorskih naknada rezident druge države ugovornice razrezan porez ne može biti veći od 10 odsto bruto iznosa autorskih naknada."

U toku pregovora Crna Gora će zastupati svoj stav, međutim kao alternativa može se prihvatiti i sledeće rješenje, koje glasi:

"Autorske naknade mogu se oporezivati i u državi ugovornici u kojoj nastaju, u skladu sa zakonima te države, ali ako je stvarni vlasnik autorskih naknada rezident druge države ugovornice razrezan porez ne može biti veći od:

- a) 5 odsto bruto iznosa autorskih naknada za korišćenje ili za pravo korišćenja autorskog prava na književno, umjetničko ili naučno djelo, uključujući bioskopske filmove i filmove ili trake za televiziju ili radio;
- b) 10 odsto bruto iznosa autorskih naknada za korišćenje ili za pravo korišćenja patenta, zaštitnog znaka, nacrta ili modela, plana, tajne formule ili postupka ili za obavještenja koja se odnose na industrijska, komercijalna ili naučna iskustva. "

9. Kapitalni dobitak

U vezi sa oporezovanjem kapitalnog dobitka, u članu 13 Nacrta Ugovora Republike Češke, predlaže se rješenje po kojem se dobitak koji ostvari rezident države ugovornice od otuđenja nepokretne imovine i koja se nalazi u drugoj državi ugovornici može oporezovati u toj drugoj državi.

Ovo rješenje je prihvatljivo za Crnu Goru i sadržano u članu 13 Nacrta Ugovora Crne Gore.

10. Radni odnos

U vezi sa oporezovanjem zarada iz radnog odnosa, u članu 14 Ugovora Republike Češke, predlaže se rješenje po kojem se zarade, naknade i druga slična primanja koja rezident države ugovornice ostvari iz radnog odnosa oporezuju samo u toj državi, osim ako se rad obavlja u drugoj državi ugovornici. U tom slučaju, takve zarade oporezuju se samo u toj drugoj državi.

Ovo rješenje je prihvatljivo za Crnu Goru i sadržano u članu 14 Nacrta Ugovora Crne Gore.

11. Umjetnici i sportisti

U članu 16 Nacrta Ugovora Republike Češke predloženo je rješenje po kojem se dohodak, koji ostvari rezident jedne države ugovornice kao izvođač od ličnog obavljanja djelatnosti umjetnika, muzičara ili sportiste u drugoj državi ugovornici, može oporezovati u drugoj državi ugovornici.

Ovo rješenje je prihvatljivo za Crnu Goru i sadržano je u članu 16 Nacrta Ugovora Crne Gore.

12. Penzije

U članu 17 Nacrta Ugovora Republike Češke predviđa se da se penzije i druga slična primanja koja se isplaćuju rezidentu države ugovornice po osnovu ranijeg radnog odnosa i anuiteti, oporezuju samo u toj državi.

Ovo rješenje je prihvatljivo za Crnu Goru i sadržano je u članu 18 Nacrta Ugovora Crne Gore.

13. Izbjegavanje dvostrukog oporezivanja

U članu 22 Nacrta Ugovora Republike Češke predviđena je mogućnost izbjegavanja dvostrukog oporezivanja primjenom metode poreskog kredita.

Ovo rješenje je prihvatljivo za Crnu Goru i sadržano je u članu 22 Nacrta Ugovora Crne Gore.

14. Jednak tretman

U članu 23 stav 5 Nacrta Ugovora Republike Češke predloženo je rješenje po kojem se odredbe ovog člana, nezavisno od odredaba člana 2, primjenjuju na poreze svake vrste i opisa.

Ovo rješenje nije prihvatljivo za Crnu Goru, jer se isto odnosi i na poreze koji nijesu obuhvaćeni ovim ugovorom.

U članu 23 stav 5 Nacrta Ugovora Crne Gore, sadržano je rješenje koje glasi:

„5. Odredbe ovog člana primjenjuju se na poreze navedene u članu 2. ovog ugovora.“

15. Razmjena obavještenja

U članu 25 st. 1 i 2 Nacrta Ugovora Republike Češke, predlaže se da nadležni organi država ugovornica razmjenjuju obavještenja koja su potrebna za primjenu odredaba ugovora ili unutrašnjih zakona država ugovornica koji se odnose na poreze bilo koje vrste i opisa, ako oporezivanje predviđeno tim zakonima nije u suprotnosti sa ovim ugovorom, uz određena ograničenja.

Ovo rješenje je prihvatljivo za Crnu Goru i sadržano je u članu 25 Nacrta Ugovora Crne Gore.

U članu 25 st. 4 i 5 Nacrta Ugovora Republike Češke, predlaže se da se navedena ograničenja ni u kom slučaju ne mogu tumačiti kao mogućnost države ugovornice da odbije davanje

obavještenja samo zato što obavještenja posjeduje banka, druga finansijska institucija, lice koje radi u agenciji ili u fiducijarnom svojstvu ili koje ima veze sa vlasništvom intrerresa u licu.

Predložena rješenja su prihvatljiva za Crnu Goru i sadržana su u članu 25 st. 4 i 5 Nacrta Ugovora Crne Gore.

16. Završna klauzula

U Nacrtu Ugovora Republike Češke, sadržani su i predlozi rješenja koji se odnose na:

- opšte definicije (član 3);
- povezana preduzeća (član 9);
- primanja direktora (član 15);
- državnu službu (član 18);
- primanja studenata (član 19);
- tretman ostalog dohotka (član 20);
- tretman imovine (član 21);
- postupak zajedničkog dogovaranja (član 24);
- status članova diplomatskih misija i konzulata (član 26);
- stupanje na snagu ugovora (član 28);
- prestanak važenja ugovora (član 29).

Predložena rješenja su prihvatljiva za Crnu Goru i sadržana su u Nacrtu Ugovora Crne Gore (čl.3,9,15,18,19,20,21,24,26,27 i 28).

V. Procjena potrebnih finansijskih sredstava za izvršenje ugovora i način njihovog obezbjeđenja

Izvršenje Ugovora između Crne Gore i Republike Češke o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja i sprječavanju izbjegavanja plaćanja poreza na dohodak i na imovinu ne zahtjeva angažovanje finansijskih sredstava iz budžeta.

VI. Potreba usaglašavanja propisa

Zaključivanje ovog ugovora ne zahtijeva izmjenu važećih ili donošenje novih propisa.

VII. Predlog sastava delegacije

Za vođenje pregovora predlaže se Delegacija, u sledećem sastavu:

1. Biljana Peranović, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja – šefica Delegacije;
2. Antoaneta Krivokapić, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja – član Delegacije;
3. Gordana Popović, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja – član Delegacije;
4. Aida Hodžić, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja – član Delegacije;
5. Miloš Radulović, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja – član Delegacije;

6. Ljiljana Čampara, Ministarstvo vanjskih poslova – član Delegacije;
7. Milica Vuković, Ministarstvo vanjskih poslova – član Delegacije.

VIII. Predračun troškova za rad delegacije

Troškove za rad delegacije padaju na teret organa čiji predstavnici učestvuju u pregovorima.

U G O V O R
IZMEĐU
VLADE CRNE GORE
I
VLADE _____
O IZBJEGAVANJU DVOSTRUKOG OPOREZIVANJA I SPRJEČAVANJU IZBJEGAVANJA
PLAĆANJA
POREZA NA DOHODAK I NA IMOVINU

Vlada Crne Gore i Vlada _____,

U želji da dalje razvijaju svoje ekonomske odnose i da poboljšaju svoju saradnju u poreskim pitanjima,

U namjeri da zaključe Ugovor o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja i sprječavanju utaje poreza u odnosu na poreze na dohodak i na imovinu, bez stvaranja mogućnosti za neoporezivanje ili smanjeno oporezivanje kroz utaju ili izbjegavanje plaćanja poreza (uključujući putem proizvoljnog biranja najpovoljnijeg ugovora, u cilju dobijanja olakšica predviđenih ovim ugovorom u posrednu korist rezidenata trećih država),

Sporazumjele su se o sljedećem,

Član 1

LICA NA KOJA SE PRIMJENJUJE UGOVOR

Ovaj ugovor primjenjuje se na lica koja su rezidenti jedne ili obje države ugovornice.

Član 2

POREZI NA KOJE SE PRIMJENJUJE UGOVOR

1. Ovaj ugovor primjenjuje se na poreze na dohodak i na imovinu koje zavodi država ugovornica ili njene političke ili administrativne jedinice ili jedinice lokalne samouprave, nezavisno od načina naplate.

2. Porezima na dohodak i na imovinu smatraju se svi porezi koji se zavode na ukupan dohodak i na ukupnu imovinu ili na djelove dohotka ili imovine, uključujući poreze na dobitak od otuđenja pokretne ili nepokretne imovine, kao i poreze na prirast imovine.

3. Porezi na koje se primjenjuje ovaj ugovor su:

a) u slučaju Crne Gore:

- (i) porez na dohodak fizičkih lica;
 - (ii) porez na dobit pravnih lica; i
 - (iii) porez na nepokretnosti
- (u daljem tekstu: "crnogorski porez");

b) u slučaju _____.

4. Ugovor se primjenjuje i na iste ili bitno slične poreze koji se poslije datuma potpisivanja ovog ugovora zavedu pored ili umjesto postojećih poreza. Nadležni organi država ugovornica obavještavaju jedni druge o značajnim promjenama izvršenim u njihovim poreskim zakonima.

Član 3

OPŠTE DEFINICIJE

1. Za potrebe ovog ugovora, ako iz sadržaja ne proizilazi drugačije:

- a) izraz "Crna Gora" označava državu Crnu Goru, a upotrijebljen u geografskom smislu označava suvozemnu (kopnenu) teritoriju Crne Gore, njene unutrašnje morske vode i pojas teritorijalnog mora, vazdušni prostor nad njima, kao i morsko dno i podzemlje dijela otvorenog mora izvan spoljne granice teritorijalnog mora, nad kojima Crna Gora vrši suverena prava radi istraživanja i korišćenja njihovih prirodnih bogatstava, u skladu sa svojim unutrašnjim zakonodavstvom i međunarodnim pravom;
- b) izraz "_____";;
- c) izrazi "država ugovornica" i "druga država ugovornica" označavaju Crnu Goru ili _____, zavisno od smisla;
- d) izraz "lice" obuhvata fizičko lice, kompaniju i svako drugo društvo lica;
- e) izraz "kompanija" označava akcionarsko društvo ili lice koje se smatra akcionarskim društvom za poreske svrhe;
- f) izraz "preduzeće" primjenjuje se na bilo koje poslovanje;
- g) izrazi "preduzeće države ugovornice" i "preduzeće druge države ugovornice" označavaju preduzeće kojim upravlja rezident države ugovornice, odnosno preduzeće kojim upravlja rezident druge države ugovornice;
- h) izraz "međunarodni saobraćaj" označava saobraćaj pomorskim brodom ili vazduhoplovom, osim ako se brod ili vazduhoplov koristi isključivo između mjesta u državi ugovornici, a preduzeće koje posluje brodom ili vazduhoplovom nije preduzeće te države;
- i) izraz "nadležan organ" označava:
 - (i) u slučaju Crne Gore, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja ili njegov ovlašćeni predstavnik; i
 - (ii) u slučaju _____;
- j) izraz "državljanin" u odnosu na državu ugovornicu, označava :
 - (i) fizičko lice koje ima državljanstvo te države ugovornice; i
 - (ii) pravno lice, ortačko društvo ili udruženje koje takav status ima na osnovu zakonodavstva važećeg u državi ugovornici;
- k) izraz "poslovanje" označava obavljanje profesionalnih djelatnosti i drugih djelatnosti nezavisnog karaktera.

2. Kada država ugovornica primjenjuje Ugovor, svaki izraz koji u njemu nije definisan ima značenje, osim ako kontekst ne zahtijeva drugačije, koje ima u vrijeme primjene Ugovora, prema zakonu te države za potrebe poreza na koje se Ugovor primjenjuje i značenje prema važećim poreskim zakonima koje primjenjuje ta država ima prednost u odnosu na značenje koje tom izrazu daju drugi zakoni te države.

Član 4 **REZIDENT**

1. Izraz "rezident države ugovornice", za potrebe ovog ugovora, označava lice koje, prema zakonima te države, podliježe oporezivanju u toj državi po osnovu svog prebivališta, boravišta, sjedišta uprave, mjesta osnivanja ili drugog mjerila slične prirode, i uključuje tu državu ili njenu političku jedinicu ili jedinicu lokalne samouprave. Ovaj izraz, međutim ne obuhvata lice koje u toj državi podliježe oporezivanju samo za dohodak iz izvora u toj državi ili za imovinu koja se u njoj nalazi.

2. Ako je, prema odredbama stava 1 ovog člana, fizičko lice rezident obje države ugovornice, njegov se status određuje na sledeći način:

- a) smatra se da je rezident samo države u kojoj ima stalno mjesto stanovanja; ako ima stalno mjesto stanovanja u obje države, smatra se da je rezident samo države sa kojom su njegove lične i ekonomske veze tiješnje (središte životnih interesa);
- b) ako ne može da se odredi u kojoj državi ima središte životnih interesa ili ako ni u jednoj državi nema stalno mjesto stanovanja, smatra se da je rezident samo države u kojoj ima uobičajeno mjesto stanovanja;
- c) ako ima uobičajeno mjesto stanovanja u obje države ili ga nema ni u jednoj od njih, smatra se da je rezident samo države čiji je državljanin;
- d) ako je državljanin obje države ili nijedne od njih, nadležni organi država ugovornica riješiće pitanje zajedničkim dogovorom.

3. Ako je, prema odredbama stava 1 ovog člana lice, osim fizičkog, rezident obje države ugovornice, smatra se da je rezident samo države u kojoj se nalazi njegovo sjedište stvarne uprave.

Član 5

STALNA JEDINICA

1. Izraz "stalna jedinica", za potrebe ovog ugovora, označava stalno mjesto preko kojeg preduzeće potpuno ili djelimično obavlja poslovanje.

2. Pod izrazom "stalna jedinica" podrazumijeva se naročito:

- a) sjedište uprave;
- b) ogranak;
- c) poslovnica;
- d) fabrika;
- e) radionica;
- f) montažni objekat ili konstrukcija za istraživanje prirodnih bogatstava; i
- g) rudnik, izvor nafte ili gasa, kamenolom ili drugo mjesto iskorišćavanja prirodnih bogatstava.

3. Izraz "stalna poslovna jedinica" obuhvata i:

- a) gradilište, građevinski ili montažni radovi ili nadzorne djelatnosti u vezi sa tim radovima, ali samo ako takvo gradilište, radovi ili djelatnosti traju duže od 12 mjeseci;
- b) pružanje usluga, uključujući konsultantske usluge, od strane preduzeća preko zaposlenih ili drugog osoblja angažovanog od strane preduzeća za te potrebe, ali samo ako se djelatnosti te vrste obavljaju (za iste ili povezane radove) unutar države ugovornice u periodu ili periodima koji ukupno traju duže od šest mjeseci u periodu od 12 mjeseci.

4. Izuzetno od prethodnih odredaba ovog člana, pod izrazom stalna jedinica ne podrazumijeva se:

- a) korišćenje objekata i opreme isključivo u svrhe uskladištenja ili izlaganja dobara ili robe koja pripada preduzeću;
- b) održavanje zalihe dobara ili robe koja pripada preduzeću isključivo u svrhu uskladištenja ili izlaganja;

- c) održavanje zalihe dobara ili robe koja pripada preduzeću isključivo sa svrhom da je drugo preduzeće preradi;
- d) održavanje stalnog mjesta poslovanja isključivo u svrhu kupovine dobara ili robe ili pribavljanja obavještenja za preduzeće;
- e) održavanje stalnog mjesta poslovanja isključivo u svrhu obavljanja, za preduzeće, svake druge djelatnosti koja ima pripremni ili pomoćni karakter;
- f) održavanje stalnog mjesta poslovanja isključivo u svrhu djelatnosti navedenih u tač. a) do e) u bilo kojoj kombinaciji, pod uslovom da je ukupna djelatnost stalnog mjesta poslovanja koja nastaje iz ove kombinacije pripremnog ili pomoćnog karaktera.

5. Izuzetno od odredaba st. 1 i 2 ovog člana, kada lice - osim zastupnika sa samostalnim statusom na koga se primjenjuje stav 6 ovog člana - radi u ime preduzeća i ima i uobičajeno koristi u državi ugovornici ovlaštenje da zaključuje ugovore u ime preduzeća, smatra se da to preduzeće ima stalnu jedinicu u toj državi u odnosu na djelatnosti koje to lice obavlja za preduzeće, osim ako su djelatnosti tog lica ograničene na djelatnosti navedene u stavu 4 ovog člana koje, ako bi se obavljale preko stalnog mjesta poslovanja, ne bi ovo stalno mjesto poslovanja činile stalnom jedinicom prema odredbama tog stava.

6. Ne smatra se da preduzeće ima stalnu jedinicu u drugoj državi ugovornici samo zato što u toj drugoj državi obavlja svoje poslove preko posrednika, generalnog komisionog zastupnika ili drugog predstavnika sa samostalnim statusom ako ta lica djeluju u okviru svoje redovne poslovne djelatnosti.

7. Činjenica da kompanija koja je rezident države ugovornice kontroliše ili je pod kontrolom kompanije koja je rezident druge države ugovornice ili koja obavlja poslovanje u toj drugoj državi (preko stalne jedinice ili na drugi način), sama po sebi nije dovoljna da se jedna kompanija smatra stalnom jedinicom druge kompanije.

Član 6

DOHODAK OD NEPOKRETNE IMOVINE

1. Dohodak koji rezident države ugovornice ostvari od nepokretne imovine (uključujući dohodak od poljoprivrede ili šumarstva) koja se nalazi u drugoj državi ugovornici može se oporezivati u toj drugoj državi.

2. Izraz "nepokretna imovina" ima značenje prema zakonu države ugovornice u kojoj se odnosna nepokretna imovina nalazi. Ovaj izraz u svakom slučaju obuhvata imovinu koja pripada nepokretnoj imovini, stočni fond i opremu koja se koristi u poljoprivredi i šumarstvu, prava na koja se primjenjuju odredbe opšteg zakona o zemljišnoj svojini, plodouživanje nepokretne imovine i prava na promjenljiva ili stalna plaćanja kao naknade za iskorišćavanje ili za pravo na iskorišćavanje mineralnih nalazišta, izvora i drugih prirodnih bogatstava; pomorski brodovi i vazduhoplovi ne smatraju se nepokretnom imovinom.

3. Odredbe stava 1 ovog člana primjenjuju se na dohodak koji se ostvari neposrednim korišćenjem, iznajmljivanjem ili drugim načinom korišćenja nepokretne imovine.

4. Odredbe st. 1 i 3 ovog člana primjenjuju se i na dohodak od nepokretne imovine preduzeća.

Član 7

DOBIT OD POSLOVANJA

1. Dobit preduzeća države ugovornice oporezuje se samo u toj državi, osim ako preduzeće obavlja poslovanje u drugoj državi ugovornici preko stalne poslovne jedinice, koja je definisana u članu 5, koja se u njoj nalazi. Ako preduzeće obavlja poslovanje u drugoj državi ugovornici preko stalne jedinice,

dobit preduzeća može se oporezivati u toj drugoj državi, ali samo do iznosa koji se pripisuje toj stalnoj jedinici.

2. Zavisno od odredbe stava 3 ovog člana, kada preduzeće države ugovornice obavlja poslovanje u drugoj državi ugovornici preko stalne jedinice koja se u njoj nalazi, u svakoj državi ugovornici se toj stalnoj jedinici pripisuje dobit koju bi mogla da ostvari da je bila odvojeno i posebno preduzeće koje se bavi istim ili sličnim djelatnostima, pod istim ili sličnim uslovima i da je poslovala potpuno samostalno sa preduzećem čija je stalna jedinica.

3. Pri određivanju dobiti stalne jedinice, kao odbici priznaju se troškovi koji su učinjeni za potrebe stalne jedinice, uključujući troškove upravljanja i opšte administrativne troškove, bilo u državi u kojoj se nalazi stalna jedinica ili na drugom mjestu.

4. Ako je uobičajeno da se u državi ugovornici dobit koja se pripisuje stalnoj jedinici određuje na osnovu raspodjele ukupne dobiti preduzeća na njegove posebne djelove, rješenje iz stava 2 ovog člana ne sprječava tu državu ugovornicu da takvom uobičajenom raspodjelom odredi dobit koja se oporezuje; usvojeni metod raspodjele treba da bude takav da rezultat bude u skladu sa načelima koja su sadržana u ovom članu.

5. Stalnoj jedinici ne pripisuje se dobit ako ta stalna jedinica samo kupuje dobra ili robu za preduzeće.

6. Za potrebe prethodnih stavova, dobit koja se pripisuje stalnoj jedinici određuje se istom metodom iz godine u godinu, osim ako postoji opravdan i dovoljan razlog da se postupi drugačije.

7. Kada dobit obuhvata djelove dohotka koji su regulisani posebnim članovima ovog ugovora, odredbe ovog člana ne utiču na odredbe tih članova.

Član 8

MEĐUNARODNI SAOBRAĆAJ

1. Dobit od korišćenja brodova ili vazduhoplova u međunarodnom saobraćaju oporezuje se samo u državi ugovornici u kojoj je sjedište stvarne uprave preduzeća.

2. Ako se sjedište stvarne uprave preduzeća koje se bavi pomorskim saobraćajem nalazi na pomorskom brodu, smatra se da se nalazi u državi ugovornici u kojoj se nalazi matična luka pomorskog broda ili, ako nema matične luke, u državi ugovornici čiji je rezident korisnik pomorskog broda.

3. Odredbe stava 1 primjenjuju se i na dobit od učešća u pulu, zajedničkom poslovanju ili međunarodnoj poslovnoj agenciji.

Član 9

POVEZANA PREDUZEĆA

1. Ako

- a) preduzeće države ugovornice učestvuje neposredno ili posredno u upravljanju, kontroli ili imovini preduzeća druge države ugovornice, ili
- b) ista lica učestvuju neposredno ili posredno u upravljanju, kontroli ili imovini preduzeća države ugovornice i preduzeća druge države ugovornice

i ako su i u jednom i u drugom slučaju, između ta dva preduzeća, u njihovim trgovinskim ili finansijskim odnosima, dogovoreni ili nametnuti uslovi koji se razlikuju od uslova koji bi bili dogovoreni između nezavisnih preduzeća, dobit koju bi, da nema tih uslova, ostvarilo jedno od preduzeća, ali je zbog tih uslova nije ostvarilo, može se uključiti u dobit tog preduzeća i shodno tome oporezovati.

2. Ako država ugovornica uključuje u dobit preduzeća te države dobit za koju je preduzeće druge države ugovornice oporezovano u toj drugoj državi, i shodno tome je oporezuje, i ako je tako uključena dobit ona dobit koju bi preduzeće prvopomenute države ostvarilo da su uslovi dogovoreni između ta dva preduzeća bili oni uslovi koje bi dogovorila nezavisna preduzeća, ta druga država vrši odgovarajuću korekciju iznosa poreza koji je u njoj utvrđen na tu dobit. Prilikom vršenja te korekcije, vodiće se računa o ostalim odredbama ovog ugovora i, ako je to potrebno, nadležni organi država ugovornica međusobno će se konsultovati.

Član 10 **DIVIDENDE**

1. Dividende koje isplaćuje kompanija rezident države ugovornice rezidentu druge države ugovornice mogu se oporezivati u toj drugoj državi.

2. Međutim, dividende koje isplaćuje kompanija rezident države ugovornice mogu se oporezivati i u državi ugovornici čiji je rezident kompanija koja isplaćuje dividende i to u skladu sa zakonima te države, ali ako je stvarni vlasnik dividendi rezident druge države ugovornice, tada tako utvrđeni porez ne može biti veći od:

- a) 5 odsto bruto iznosa dividendi ako je stvarni vlasnik kompanija (izuzimajući partnerstvo), koja neposredno ili posredno ima najmanje 10 odsto kapitala kompanije koja isplaćuje dividende;
- b) 10 odsto bruto iznosa dividendi u svim drugim slučajevima.

Nadležni organi država ugovornica će međusobno odrediti način primjene navedenih ograničenja. Ovaj stav ne utiče na oporezivanje dobiti kompanije iz koje se dividende isplaćuju.

3. Izraz "dividende", u ovom članu, označava dohodak od akcija, „jouissance“ akcija ili „jouissance“ prava, rudarskih akcija, osnivačkih akcija ili drugih prava učešća u dobiti koja nijesu potraživanja duga, kao i ostali dohodak od drugih prava kompanije koji je poreski izjednačen sa dohotkom od akcija u zakonima države čiji je rezident kompanija koja vrši raspodjelu.

4. Odredbe st. 1 i 2 ovog člana ne primjenjuju se ako stvarni vlasnik dividendi, rezident države ugovornice, obavlja poslovanje u drugoj državi ugovornici čiji je rezident kompanija koja isplaćuje dividende preko stalne jedinice koja se nalazi u toj državi, a akcije na osnovu kojih se dividende isplaćuju stvarno pripadaju stalnoj jedinici. U tom slučaju primjenjuju se, prema potrebi, odredbe člana 7. ovog ugovora.

5. Ako kompanija koja je rezident države ugovornice ostvaruje dobit ili dohodak iz druge države ugovornice, ta druga država ne može da zavede porez na dividende koje isplaćuje kompanija, osim ako su te dividende isplaćene rezidentu te druge države ili ako akcije na osnovu kojih se dividende isplaćuju stvarno pripadaju stalnoj jedinici koja se nalazi u toj drugoj državi, niti da neraspodjeljenu dobit kompanije oporezuje porezom na neraspodjeljenu dobit kompanije, čak i ako se isplaćene dividende ili neraspodjeljena dobit u potpunosti ili djelimično sastoje od dobiti ili dohotka koji su nastali u toj drugoj državi.

Član 11 **KAMATA**

1. Kamata koja nastaje u državi ugovornici a isplaćuje se rezidentu druge države ugovornice, može se oporezivati u toj drugoj državi.

2. Međutim, kamata koja nastaje u državi ugovornice može se oporezivati i u toj državi, u skladu sa zakonima te države, ali ako je stvarni vlasnik kamate rezident druge države ugovornice, razrezan porez ne može biti veći od 10 odsto bruto iznosa kamate.

Nadležni organi država ugovornica dogovaraju se o načinu primjene ovih ograničenja.

3. Izraz "kamate", za potrebe ovog člana, označava dohodak od potraživanja duga svake vrste, nezavisno od toga da li su obezbijedena zalogom ili ne i da li se na osnovu njih stiče pravo na učešće u dobiti dužnika ili ne, a naročito dohodak od državnih hartija od vrijednosti i dohodak od obveznica ili obveznica zajma, uključujući premije i nagrade na takve hartije od vrijednosti ili obveznice. Izraz "kamata" ne uključuje dohodak koji se tretira kao dividend na osnovu odredaba člana 10. Zatezne kamate zbog kašnjenja pri isplati ne smatraju se kamatama za svrhe ovog člana.

4. Odredbe st. 1 i 2 ovog člana ne primjenjuju se ako stvarni vlasnik kamate, rezident države ugovornice, obavlja poslovanje u drugoj državi ugovornici u kojoj kamata nastaje, preko stalne jedinice koja se nalazi u toj državi, a potraživanje duga na koje se plaća kamata je stvarno povezano s tom stalnom jedinicom. U tom slučaju se primjenjuju, prema potrebi, odredbe člana 7 ovog ugovora.

5. Smatra se da kamata nastaje u državi ugovornici kada je isplatilac kamate rezident te države. Kada lice koje plaća kamatu, bez obzira na to da li je rezident države ugovornice, ima u toj državi ugovornici stalnu jedinicu u vezi sa kojom je povezan dug na koji se plaća kamata, a tu kamatu snosi ta stalna jedinica, smatra se da kamata nastaje u državi u kojoj se nalazi stalna jedinica.

6. Ako iznos kamate, zbog posebnog odnosa između platioca kamate i stvarnog vlasnika ili između njih i trećeg lica, imajući u vidu potraživanje duga za koje se ona plaća, prelazi iznos koji bi bio ugovoren između platioca kamate i stvarnog vlasnika, odredbe ovog člana primjenjuju se samo na iznos koji bi bio ugovoren da takvog odnosa nema. U tom slučaju višak plaćenog iznosa oporezuje se saglasno zakonima svake države ugovornice, imajući u vidu ostale odredbe ovog ugovora.

Član 12

AUTORSKE NAKNADE

1. Autorske naknade koje nastaju u državi ugovornici a isplaćuju se rezidentu druge države ugovornice, mogu se oporezivati u toj drugoj državi.

2. Međutim, autorske naknade koje nastaju u državi ugovornici mogu se oporezivati i u toj državi, u skladu sa zakonima te države, ali ako je stvarni vlasnik autorskih naknada rezident druge države ugovornice, razrezan porez ne može biti veći od 10 odsto bruto iznosa autorskih naknada.

Nadležni organi država ugovornica dogovaraju se o načinu primjene ovih ograničenja.

3. Izraz "autorske naknade", u ovom članu, označava plaćanja bilo koje vrste koja su primljena kao naknada za korišćenje ili za pravo korišćenja autorskog prava na književno, umjetničko ili naučno djelo uključujući kompjuterski softver, kinematografske filmove i filmove ili snimke na kasetama za radio ili televizijski program, patent, zaštitni znak, nacrt ili model, plan, tajnu formulu ili postupak, ili za korišćenje ili za pravo korišćenja industrijske, komercijalne ili naučne opreme ili za obavještenja koja se odnose na industrijska, komercijalna ili naučna iskustva.

4. Odredbe st. 1. i 2. ovog člana ne primjenjuju se ako stvarni vlasnik autorskih naknada, rezident države ugovornice, obavlja poslovanje u drugoj državi ugovornici u kojoj autorske naknade nastaju, preko stalne jedinice koja se nalazi u toj drugoj državi ugovornici, a pravo ili imovina na osnovu kojih se autorske naknade plaćaju stvarno pripadaju toj stalnoj jedinici. U tom slučaju primjenjuju se, prema potrebi, odredbe člana 7.

5. Smatra se da autorske naknade nastaju u državi ugovornici kada je isplatilac rezident te države. Kada lice koje plaća autorske naknade, bez obzira na to da li je rezident države ugovornice, ima u državi ugovornici stalnu jedinicu u vezi sa kojom je nastala obaveza plaćanja autorskih naknada, a te autorske naknade padaju na teret te stalne jedinice, smatra se da autorske naknade nastaju u državi u kojoj se nalazi stalna jedinica.

6. Ako iznos autorskih naknada, zbog posebnog odnosa između platioca i stvarnog vlasnika ili između njih i trećeg lica, imajući u vidu korišćenje, pravo ili informaciju za koje se one plaćaju, prelazi iznos koji bi bio ugovoren između platioca i stvarnog vlasnika da takvog odnosa nema, odredbe ovog člana primjenjuju se samo na iznos koji bi tada bio ugovoren. U tom slučaju višak plaćenog iznosa oporezuje se saglasno zakonima svake države ugovornice, imajući u vidu ostale odredbe ovog ugovora.

Član 13

KAPITALNI DOBITAK

1. Dobit koju ostvari rezident države ugovornice od otuđenja nepokretne imovine navedene u članu 6 ovog ugovora, a koja se nalazi u drugoj državi ugovornici, može se oporezivati u toj drugoj državi.
2. Dobit od otuđenja pokretne imovine koja čini dio imovine namijenjene za poslovanje stalne jedinice koju preduzeće države ugovornice ima u drugoj državi ugovornici, uključujući i prihode od otuđenja te stalne jedinice (same ili zajedno s cijelim preduzećem), može se oporezivati u toj drugoj državi.
3. Dobit od otuđenja pomorskih brodova ili vazduhoplova koji se koriste u međunarodnom saobraćaju ili od pokretne imovine koja se odnosi na takve pomorske brodove ili vazduhoplove, oporezuje se samo u državi ugovornici u kojoj se nalazi sjedište stvarne uprave preduzeća.
4. Dobit koju ostvari rezident države ugovornice od otuđenja akcija ili drugih akcionarskih prava koje više od 50 odsto svoje vrijednosti ostvaruju neposredno ili posredno od nepokretnosti koja se nalazi u drugoj državi ugovornici, može se oporezivati u toj drugoj državi.
5. Dobit od otuđenja imovine, osim imovine navedene u st. 1, 2, 3 i 4 ovog člana, oporezuje se samo u državi ugovornici čiji je rezident lice koje je otuđilo imovinu.

Član 14

PRIMANJA PO OSNOVU ZAPOSLENJA

1. Zavisno od odredaba čl. 15, 17 i 18 ovog ugovora, zarade, naknade i druga slična primanja koja rezident države ugovornice ostvari po osnovu zaposlenja, oporezuju se samo u toj državi, osim ako se zaposlenje vrši u drugoj državi ugovornici. Ako se zaposlenje vrši na taj način, takva primanja koja se u njoj ostvaruju mogu se oporezivati u toj drugoj državi.
2. Izuzetno od odredaba stava 1 ovog člana, primanja koja rezident države ugovornice ostvari po osnovu zaposlenja u drugoj državi ugovornici oporezuju se samo u prvopomenutoj državi:
 - a) ako primalac boravi u drugoj državi u periodu ili periodima koji ukupno ne prelaze 183 dana u periodu od dvanaest mjeseci koji počinje ili se završava u odnosnoj poreskoj godini, i
 - b) ako se primanja isplaćuju od strane ili u ime poslodavca koji nije rezident druge države, i
 - c) ako primanja ne padaju na teret stalne jedinice koju poslodavac ima u drugoj državi.
3. Izuzetno od prethodnih odredaba ovog člana, primanja ostvarena po osnovu zaposlenja na pomorskom brodu ili vazduhoplovu koji se koristi u međunarodnom saobraćaju, mogu se oporezivati u državi ugovornici u kojoj se nalazi sjedište stvarne uprave preduzeća.

PRIMANJA DIREKTORA

Primanja direktora i druga slična primanja koja ostvari rezident države ugovornice, u svojstvu člana odbora direktora kompanije koja je rezident druge države ugovornice, mogu se oporezivati u toj drugoj državi.

UMJETNICI I SPORTISTI

1. Izuzetno od odredaba čl. 7 i 14 ovog ugovora, dohodak koji ostvari rezident države ugovornice kao izvođač pozorišne, filmske, radio ili televizijske umjetnosti, ili kao muzičar ili sportista, od svoje samostalne djelatnosti u drugoj državi ugovornici, može se oporezivati u toj drugoj državi.

2. Ako dohodak od lično obavljenih djelatnosti izvođača ili sportiste ne pripada lično izvođaču ili sportisti nego drugom licu, taj dohodak se, izuzetno od odredaba čl. 7 i 14 ovog ugovora, može oporezivati u državi ugovornici u kojoj su obavljene djelatnosti izvođača ili sportiste.

3. Odredbe st. 1 i 2 ovog člana ne primjenjuju se na dohodak od djelatnosti izvođača ili sportista obavljenih u državi ugovornici ako je posjeta toj državi u cjelosti ili u većini finansirana iz javnih fondova jedne ili obje države ugovornice ili od strane njihovih jedinica lokalne samouprave ili u slučaju ako je djelatnost obavljena u okviru razmjene kulturnih ili sportskih programa odobrenih od obje države ugovornice. U tom slučaju, dohodak se oporezuje samo u državi ugovornici čiji je izvođač ili sportista rezident.

PENZIJE

Zavisno od odredaba stava 2 člana 18 ovog ugovora, penzije i druga slična primanja koja se isplaćuju rezidentu države ugovornice po osnovu ranijeg radnog odnosa, oporezuju se samo u toj državi.

JAVNA SLUŽBA

1. a) Zarade, naknade i druga slična primanja, koje plaća država ugovornica ili njena politička jedinica ili jedinica lokalne samouprave fizičkom licu, za usluge učinjene toj državi ili političkoj jedinici ili jedinici lokalne samouprave, oporezuju se samo u toj državi.

b) Međutim, zarade, naknade i druga slična primanja oporezuju se samo u drugoj državi ugovornici ako su usluge učinjene u toj državi, a fizičko lice je rezident te države koje je:

(i) državljanin te države; ili

(ii) koje nije postalo rezident te države samo zbog vršenja usluga.

2. a) Izuzetno od odredbi stava 1, penzije i druga slična primanja koja fizičkom licu plaća država ugovornica ili njena politička ili administrativna jedinica ili jedinica lokalne samouprave neposredno ili iz fondova za usluge učinjene toj državi ili političkoj ili administrativnoj jedinici ili jedinici lokalne samouprave oporezuje se samo u toj državi.

b) Međutim, takve penzije i druga slična primanja oporezuju se samo u drugoj državi ugovornici ako je fizičko lice rezident i državljanin te države.

3. Odredbe čl. 14, 15, 16 i 17 ovog ugovora primjenjuju se na zarade, naknade, penzije i druga slična primanja, za usluge učinjene u vezi sa privrednom djelatnošću države ugovornice ili njene političke

jedinice ili administrativne jedinice ili jedinice lokalne samouprave.

Član 19 **STUDENTI**

Student ili lice na stručnoj obuci koje je neposredno prije odlaska u državu ugovornicu bilo rezident ili je rezident druge države ugovornice, a boravi u prvopomenutoj državi isključivo radi obrazovanja ili obučavanja, ne oporezuje se u toj državi za primanja koja dobija za izdržavanje, obrazovanje ili obučavanje, pod uslovom da su ta primanja iz izvora van te države.

Član 20 **OSTALI DOHODAK**

1. Djelovi dohotka rezidenta države ugovornice, bez obzira na to gdje nastaju, koji nijesu regulisani u prethodnim članovima ovog ugovora oporezuju se samo u toj državi.

2. Odredbe stava 1 ne primjenjuju se na dohodak, izuzimajući dohodak od nepokretne imovine definisane u stavu 2 člana 6 ovog ugovora, ako primalac tog dohotka - rezident države ugovornice obavlja poslovanje u drugoj državi ugovornici preko stalne jedinice koja se u njoj nalazi, a pravo ili imovina na osnovu kojih se dohodak plaća stvarno su povezani sa stalnom jedinicom. U tom slučaju se, prema potrebi, primjenjuju odredbe člana 7 ovog ugovora.

Član 21 **IMOVINA**

1. Imovina koja se sastoji od nepokretne imovine navedene u članu 6 ovog ugovora koju poseduje rezident države ugovornice i koja se nalazi u drugoj državi ugovornici, može se oporezivati u toj drugoj državi.

2. Imovina koja se sastoji od pokretne imovine koja predstavlja dio poslovne imovine stalne poslovne jedinice koju preduzeće države ugovornice ima u drugoj državi ugovornici, može se oporezivati u toj drugoj državi.

3. Imovina koja se sastoji od pomorskih brodova i vazduhoplova koji se koriste u međunarodnom saobraćaju i pokretne imovine koja služi za korišćenje tih pomorskih brodova i vazduhoplova, oporezuje se samo u toj državi ugovornici .

4. Sva ostala imovina rezidenta države ugovornice oporezuje se samo u toj državi.

Član 22 **OTKLANJANJE DVOSTRUKOG OPOREZIVANJA**

1. Ako rezident države ugovornice ostvaruje dohodak ili posjeduje imovinu koji se, u skladu s odredbama ovog ugovora, mogu oporezivati u drugoj državi ugovornici, prvopomenuta država odobrava:

- a) kao odbitak od poreza na dohodak tog rezidenta, iznos jednak porezu na dohodak koji je plaćen u toj drugoj državi;
- b) kao odbitak od poreza na imovinu tog rezidenta, iznos jednak porezu na imovinu koji je plaćen u toj drugoj državi.

Taj odbitak, u svakom slučaju, ne može biti veći od dijela poreza na dohodak ili poreza na imovinu kako je obračunat prije izvršenog odbijanja, koji odgovara dohotku ili imovini koji se mogu, zavisno od slučaja, oporezivati u toj drugoj državi.

2. Ako je, u skladu s nekom odredbom Ugovora, dohodak ili imovina koju ostvari rezident države ugovornice izuzet od oporezivanja u toj državi, ta država može, pri obračunavanju poreza na ostali dohodak ili na imovinu tog rezidenta, da uzme u obzir izuzeti dohodak ili imovinu.

Član 23

JEDNAK TRETMAN

1. Državljeni države ugovornice ne podliježu u drugoj državi ugovornici oporezivanju ili zahtjevu u vezi s oporezivanjem koje je drukčije ili teže od oporezivanja i zahtjeva u vezi s oporezivanjem, posebno u odnosu na rezidentnost, kojima državljani te druge države u istim uslovima, podliježu ili mogu podleći. Ova odredba se, nezavisno od odredaba člana 1, primjenjuje i na lica koja nijesu rezidenti jedne ili obje države ugovornice.

2. Oporezivanje stalne jedinice koju preduzeće države ugovornice ima u drugoj državi ugovornici ne može biti nepovoljnije u toj drugoj državi od oporezivanja preduzeća te druge države koja obavljaju iste djelatnosti. Ova odredba ne može se tumačiti tako da obavezuje državu ugovornicu da rezidentima druge države ugovornice odobrava lična oslobađanja, olakšice i umanjenja za svrhe oporezivanja zbog ličnog statusa ili porodičnih obaveza koje odobrava svojim rezidentima.

3. Kamata, autorske naknade i druge isplate koje preduzeće države ugovornice plaća rezidentu druge države ugovornice, pri utvrđivanju oporezive dobiti tog preduzeća, odbijaju se pod istim uslovima kao da su plaćene rezidentu prvopomenute države, osim kada se primjenjuju odredbe člana 9 stav 1, člana 11 stav 6 ili člana 12 stav 6 ovog ugovora. Takođe, dugovi preduzeća države ugovornice rezidentu druge države ugovornice, pri utvrđivanju oporezive imovine tog preduzeća, odbijaju se pod istim uslovima kao da su bili ugovoreni s rezidentom prvopomenute države.

4. Preduzeća države ugovornice čiju imovinu potpuno ili djelimično posjeduju ili kontrolišu, posredno ili neposredno, jedan ili više rezidenata druge države ugovornice, u prvopomenutoj državi ugovornici ne podliježu oporezivanju ili obavezi u vezi s oporezivanjem, koje je drukčije ili teže od oporezivanja i obaveza u vezi s oporezivanjem kome druga slična preduzeća prvopomenute države podliježu ili mogu podleći.

5. Odredbe ovog člana primjenjuju se na poreze navedene u članu 2 ovog ugovora.

Član 24

POSTUPAK ZAJEDNIČKOG DOGOVARANJA

1. Ako lice smatra da mjere jedne ili obje države ugovornice dovode ili će dovesti do toga da ne bude oporezovano u skladu s odredbama ovog ugovora, ono može, bez obzira na pravna sredstva predviđena unutrašnjim zakonom tih država, da izloži svoj slučaj nadležnom organu bilo koje države ugovornice. Slučaj mora biti izložen u roku od tri godine od dana prvog obavještenja o mjeri koja dovodi do oporezivanja koje nije u skladu s odredbama ovog ugovora.

2. Ako nadležni organ smatra da je prigovor opravdan i ako nije u mogućnosti da sam dođe do zadovoljavajućeg rješenja, nastojaće da slučaj riješi zajedničkim dogovorom s nadležnim organom druge države ugovornice radi izbjegavanja oporezivanja koje nije u skladu s ovim ugovorom. Postignuti dogovor primjenjuje se bez obzira na vremenska ograničenja u unutrašnjem zakonu država ugovornica.

3. Nadležni organi država ugovornica nastoje da zajedničkim dogovorom otklone teškoće ili nejasnoće koje nastaju pri tumačenju ili primjeni ovog ugovora. Oni se mogu i zajednički savjetovati radi otklanjanja dvostrukog oporezivanja u slučajevima koji nisu predviđeni ovim ugovorom.

4. Nadležni organi država ugovornica mogu neposredno međusobno komunicirati, radi postizanja dogovora u smislu prethodnih stavova ovog člana.

Član 25

RAZMJENA OBAVJEŠTENJA

1. Nadležni organi država ugovornica razmjenjuju obavještenja koja se smatraju relevantnim za primjenu odredaba ovog ugovora ili primjenu ili sprovođenje unutrašnjih zakona država ugovornica koji se odnose na poreze bilo koje vrste i oblika koje zavode države ugovornice ili njihove političke jedinice ili administrativne jedinice ili jedinice lokalne samouprave ako oporezivanje predviđeno tim zakonima nije u suprotnosti s ovim ugovorom. Razmjena obavještenja nije ograničena čl. 1 i 2 ovog ugovora.

2. Obavještenje primljeno od države ugovornice iz stava 1 smatra se tajnom isto kao i obavještenje dobijeno prema unutrašnjim zakonima te države i može se saopštiti samo licima ili organima (uključujući sudove i upravne organe) koji su nadležni za razrez ili naplatu, prinudno ili sudsko izvršenje ili rješavanje po žalbama, u odnosu na poreze navedene u stavu 1 ili na nadzor nad gore navedenim. Ta lica ili organi koriste obavještenja samo za te svrhe. Oni mogu saopštiti obavještenja u javnom sudskom postupku ili u sudskim odlukama. Izuzetno od prethodno navedenog, obavještenje primljeno od strane države ugovornice može se koristiti za druge svrhe kada se to obavještenje može koristiti za te druge svrhe u skladu sa zakonima obje države ugovornice i nadležni organ države ugovornice koji daje obavještenja, odobrava takvo korišćenje.

3. Odredbe st. 1 i 2 ovog člana ne mogu se ni u kom slučaju tumačiti kao obaveza države ugovornice da:

- a) preuzima upravne mjere suprotne zakonima ili upravnoj praksi te ili druge države ugovornice;
- b) daje obavještenja koja se ne mogu dobiti na osnovu zakona ili u redovnom upravnom postupku te ili druge države ugovornice;
- c) daje obavještenja koja otkrivaju trgovinsku, poslovnu, industrijsku, komercijalnu ili profesionalnu tajnu ili poslovni postupak ili obavještenje čije bi saopštenje bilo suprotno javnom poretku.

4. Ukoliko država ugovornica traži obavještenja u skladu sa ovim članom, druga država ugovornica koristi svoje mjere za pribavljanje traženih obavještenja čak i ako toj drugoj državi ugovornici ta obavještenja nijesu potrebna za sopstvene poreske svrhe. Obaveza sadržana u prethodnoj rečenici podliježe ograničenjima iz stava 3, ali se ni u kom slučaju ta ograničenja ne mogu tumačiti tako da omogućavaju državi ugovornici da odbije da dostavi obavještenja zbog toga što ne postoji domaći interes za takvim obavještenjima.

5. Ograničenja iz stava 3 ne mogu se ni u kom slučaju tumačiti kao mogućnost države ugovornice da odbije dostavljanje obavještenja samo zato što ta obavještenja posjeduje banka, druga finansijska institucija, zastupnik ili lice koje radi u agenciji ili u fiducijarnom svojstvu ili ima veze sa vlasništvom interesa u licu.

Član 26

ČLANOVI DIPLOMATSKIH MISIJA I KONZULATA

Odredbe ovog ugovora ne utiču na poreske povlastice članova diplomatskih misija ili konzulata predviđene opštim pravilima međunarodnog prava ili odredbama posebnih ugovora.

Član 27

STUPANJE NA SNAGU

Države ugovornice diplomatskim putem pismeno obavještavaju jedna drugu o okončanju postupaka predviđenih njihovim unutrašnjim zakonima za stupanje na snagu ovog ugovora. Ovaj ugovor stupa na snagu datumom posljednjeg od tih obavještenja i njegove odredbe se primjenjuju:

- a) u Crnoj Gori:
 - (i) u odnosu na poreze na dohodak i na imovinu koji su ostvareni u svakoj poreskoj godini koja počinje prvog januara ili poslije prvog januara kalendarske godine koja neposredno slijedi godinu u kojoj ugovor stupa na snagu;
- b) _____

Član 28

PRESTANAK VAŽENJA

Ovaj ugovor ostaje na snazi na neodređeno vrijeme. Država ugovornica može otkazati ovaj ugovor diplomatskim putem, dostavljanjem pismenog obavještenja o prestanku njegovog važenja najkasnije šest mjeseci prije kraja bilo koje kalendarske godine koja počinje po isteku perioda od pet godina od dana njegovog stupanja na snagu. U tom slučaju, ovaj ugovor prestaje da se primjenjuje u odnosu na:

- a) u Crnoj Gori:
 - (i) u odnosu na poreze na dohodak i na imovinu koji su ostvareni u svakoj poreskoj godini koja počinje prvog januara ili posle prvog januara kalendarske godine koja neposredno slijedi godinu u kojoj je dato obavještenje o prestanku važenja;
- b) _____

U potvrdu toga su dolje potpisani, punovažno za to ovlašćeni, potpisali ovaj ugovor.

Sačinjeno u..... godine, u dva originalna primjerka, na crnogorskom, _____ i engleskom jeziku, pri čemu su svi tekstovi podjednako vjerodostojni. U slučaju razlike u tumačenju, mjerodavan je tekst na engleskom jeziku.

ZA VLADU CRNE GORE

ZA VLADU _____